

Izhaja vsak ponedeljek
in četrtek ob 8. uri
— predpoldne. —
Stane za celo leto 15 L.,
za pol leta 8 L., za četrt
leta 4 L. Za inozemstvo
celo leto 30 L.
Na naročila brez
doposlane naročnine se
ne oziramo.
Odgovorni urednik:
RIHARD OREL.

GORIŠKA STRAŽA

Številka 92.

V Gorici, v četrtek 22. novembra 1923.

Letnik VI.

Ne frankirana bisma se
ne sprejemajo. Glas
se računajo po dogovo-
ru in se plačajo vnaprej.
List izdaja konzorcij
"GORIŠKE STRAŽE"
Tisk. S. Spazzal
v Trstu.
Uprava in Uredništvo:
ulica Mameli 5.
(prej Scuole).

Pravica šibkih.

Predsednik českoslovske republike
Tomaž Masaryk je izdal leta 1918 v an-
gleskem in češkem jeziku spis, ki nosi
naslov: «Borba za samoodlobo nar-
dov.»

Odprimo knjigo in čitajmo, kaj piše
o raznarodovanju veliki česki filozof in
državnik.

On pravi:

«Kakor hitro se prizna upravičenost
človeške osebnosti in eksistenčno pravo
posameznika, se prizna s tem tudi
upravičenost njegovega materinskega
jezika.»

To pomeni: ako imam pravico do ob-
stanka, do duševnega in telesnega živ-
ljenja in me torej nihče ne sme umoriti,
imam tudi pravico do materinega je-
zika. Kder mi jemlje materin jezik, de-
la isto, kakor da bi me ubijal.

V čem se kaže pravica do materinega
jezika, kje mora biti moj jezik spošto-
van? Ali morda med štirimi stenami
moje hiše, v gozdu, v hlevu, na polju in
nikjer drugje?

Jezik mora biti v javnosti spoštovan.

Masaryk odgovarja na to zelo točno
in jasno:

«Čim se krepi demokracija (to se pra-
vi enakopravnost vseh ljudi), se pri-
znava tudi narodni jeziki v držav-
ni upravi (v soli itd.), malo po malo se
začenjajo v državni upravi uporabljati
do tedaj neporabljeni in tlačni jeziki.»

Torej ne doma med štirimi stenami,
ne v kuhinji, ne v gozdu, temveč v pol-
ni javnosti spoštujte moj jezik: v obči-
ni, v državnih uradnih, na sodnih, naj-
prej in predvsem pa v soli.

Kaj naj rečemo torej po Masaryko-
vem nanku o tistih, ki uničujejo našim
sestletnim otrokom slovensko ljudsko
šolo? Kako naj sodimo o njih praznih
izgovorih? Ohlastniki pravijo, da je
nas Slovencev malo, da smo šibki in da
se torej velika Italija ne more in sme
ozirati na brezpomembno peščico dru-
gorodcev. Ker nas je malo, se moramo
vdati v svojo usodo. Zato proč s sloven-
skimi šolami!

Kaj ne v tem oziru Masaryk?

On pravi:

«Moderna človečnost priznava pravi-
ce slabega, in ravno v tem tisti smisel
priznavanja človeškega dostojanstva
(človeške časti). Zaščita šibkejših in
šibkih, zaščita malih, poedincev, stanov
in narodov, to je naloga novega časa.»

Kdor torej trdi, da mi nimamo pra-
vice do slovenskih ljudskih sol, ker
smo majhni, ker smo šibki, ker smo
neznamni, ta ravna po Masaryku nečlo-
vesko, ta ne priznava našega člove-
škega dostojanstva, ta ponizuje našo
čast.

«Ravno od pravil katoličanov se mo-
ra pričakovati, da znajo spoštovati na-
ravna prava, k katerim spada jezik in
narodne lastovitosti; kajti krščanstvo
ne vničuje narave in njenih svojih,
ampak jih ohranja in plemenjuje.
Se zdi, da tam gor v nekaterih pokraj-
nah niti pojma nimajo, kako hudo de-
deco pošiljati v potujoče šole, videti,
kako se nam sladki materin jezik kot
ničvredna šara v kot meče, a kako pre-
tirano se povečuje tujsčina, katera
nam ni niti pri srcu niti od narave na
jeziku!»

Anton Mahnič, (leta 1894., nemškimi
katoličanom.)

Kaj se godi po svetu?

Zopet je nastopil velevažen dogo-
dek, ki grozi prevrtni politični si-
stem Evrope. Angleži in Francozi, o
katerih se je zdelo, da se polagoma
približujejo, so se te dni s tako silo
spopadli, da je vse napovedovalo
smrt antante. Spor je nastal radi
povratka nemškega prestolonasled-
nika v Nemčijo.

Sin Viljema II. naj se izžene!

Poincaré je izjavil, da je kraljevičev
povratak zločin, ki ga je treba nemu-
doma kaznovati: «To je predrzno
izzivanje zaveznikov, smela kršitev
mirovne pogodbe, nesramen atentat
na mir in kazen mora takoj slediti.»
Francozi so zahtevali, naj odpošlje
antanta v Berlin spomenico in zahte-
va nemudni izgon prestolonasledni-
ka. Ako se Berlin ne vda, naj vko-
raka vojaštvo v Nemčijo. Razen tega
mora nemška vlada takoj dovoliti,
da stopijo na njeno ozemlje antantne
vojaške komisije, ki bodo pazile, da
se Nemčija tajno ne oborožuje. Tudi
na to zahtevo morajo Nemci brž
odgovoriti, ker se sicer zasede s silo
novo nemško ozemlje.

Nemčija reče odločen: ne!

Pređen je antanta spomenico
sestavila, je že Stresemann izjavil,
da se Nemčija ne bo na noben način
vdala. «Grozijo nam» — je rekel Stre-
semann — «z novimi kaznimi. Raje
se pa izpostavim novim francoskim
brutalnim nasiljem, kakor da bi zad-
nji nemški vojak (tak vojak je pre-
stolonaslednik) moral živeti po sve-
tovni vojni še dalje v tujini, ločen od
družine. Ako od nas to zahtevajo, bo-
mo zahtevo odbili.» Nadalje je izja-
vil Stresemann, da ne dovoli na nem-
škem ozemlju tujih vojaških komisij,
ker ne more jamčiti za življenje nji-
hovih članov.

Angleži hočejo preprečiti katastrofo.

Ko so videli Angleži, da so Nemci
pripravljeni iti do skrajnosti, so brž
spoznali, kaj se bo zgodilo, ako se
odpošlje taka spomenica v Berlin:
tuje armade bi prodrle v osrčje Nem-
čije in s tem bila katastrofa Nem-
čije zapečaten. Zato so napeli vse
sile, da zgrabijo Francoze pravo-
časno za uzdo. Odklonili so podpis
taki spomenici, zahtevali, naj se pu-
sti prestolonaslednik v Nemčiji in
predlagali le majhno, površno kon-
trollo nad nemško oboroženo silo. Ako
se Francozi ne vdajo, bo izstopila
Anglija iz antante, kar bi značilo oči-
ten prevrat političnega sistema po-
vojne Evrope. Z Angleži so potegnili
to pot tudi Italijani. Francija se je
začela pomišljati, ali naj razbije an-
tanta. Brž se je sklicala seja fran-
coske in belgijske vlade, ki sta imeli
odločiti o usodi nadaljnega prijatelj-
stva z Anglijo. Sklep je bil ta, da se
je treba trenutno vdati. In tako se je
sestavila spomenica, podpisana od
vseh velevlasti, ki je v glavnem taka,
kakor so jo želeli Angleži. V vsem si-
cer niso Angleži prodrli, a dosegli so
vendar precejšen uspeh.

1250 milijonov dolarjev posojila Nemcem!

Angleška vlada ni še potrdila spo-
menice, vendar je gotovo, da je ne
bo zavrnila. Ne smemo pa misliti, da

je sporazum Bog zna kako trajen.
Anglija se od Francije, samo zato ni
odtrgala, ker ji hoče stati ob strani
in zadržavati njene korake. Na An-
gleskem nočejo, da bi Francozi imeli
popolnoma proste roke v Nemčiji. To
je vse. Na splošno pa lahko rečemo,
da so Angleži že začeli novo politiko
in da se že spuščajo na lastno pest v
pogajanja z Nemci. To dokazuje dej-
stvo, da je Stresemannu zagotovljeno
angleško-amerikansko posojilo v
ogromnem znesku ene milijarde 250
milijonov dolarjev, kar znaša približ-
no 29.000 milijonov lir. S tem denar-
jem bi nakupila Nemčija živež in
premog v Ameriki in na Angleškem
in popravila svojo valuto. Ta dogo-
dek je velikanske važnosti, ker do-
kazuje, da hočejo Amerikanci in An-
gleži pomagati Nemčiji na noge, in si-
cer preko Francije. Posojila sicer ne
prejme Stresemann od angleške in
amerikanske vlade, temveč od skupi-
ne zasebnih kapitalistov, toda ti gos-
podje delajo brez dvoma v sporazu-
mu in na pobudo svojih vlad.

Poincaré podpira nemške odpadnike.

Amerikansko-angleško posojilo je
svetla točka v politiki Stresemanno-
ve vlade. Velika tolažba v dnevih
tamne Berlin ima skoro nepremag-
ljive težave z nemškimi odpadniki v
Porurju in renskih deželah. Prišla
nam je v roke spomenica nemške
vlade, ki podaja verno sliko izdajal-
skega gibanja v Porurju. Spomenica
je bila izročena francoski vladi in
pravi med drugim:

«Francoska oblastva so izgnala že
na desetisoče nemških inteligentov iz
Porurja, tako da je ljudstvo v zasede-
nem ozemlju oropano svojih voditel-
jev. Vsako poučevanje prebivalstva
je že več mesecev nemogoče, ker je
celokupno neodpadniško časopisje
vsled cenzure v oblasti francoskih
oblastev in so nekateri časniki kar
trajno prepovedani. Vsi shodi, razen
oni, katere sklicujejo odpadniki, so
zabranjeni.»

Oborožene tolpe izdajalcev.

S tem, da so Nemci prenehali boj
v Porurju, se razmere niso prav nič
izboljšale. Nasprotno! V zadnjih
dneh so bile zopet velike množice do-
mačinov izgnane čez mejo.

Razen tega so organizirali odpad-
nik pred očmi in s privoljenjem
francoskega vojaštva oborožene tol-
pe, ki divjajo sedaj po deželi.

Francozi sami zaničujejo narodne izdajice.

«Odpadniške čete so sestavljene v
glavnem od manjvredne svojati, ki je
deloma tuje narodnosti. Ne le med če-
tami, temveč v celokupni organizaci-
ji odpadnikov se ne nahaja niti ena
oseba, ki bi imela vsaj troho ugleda
na Porenju.»

Temu se ni čuditi, kajti kdo more
postati izdajalec lastnega naroda,
ako ne breznačajna svojati?

Da imajo opravka z gnusnimi izda-
jicami, to vedo Francozi sami prav
dobro. Kajti nemška spomenica
pravi:

«Ko so skušala francoska oblastva
pridobiti za separatizem ugledne in
vplivne osebnosti iz Porurja, tedaj

se francoski častniki in uradniki ni-
so nič pomišljali, izraziti svoje
najgloblje zaničevanje za kolovodje
odpadniškega gibanja in njihove
pristaše. To je storil n. pr. polkovnik
Golin in drugi.»

To je razumljivo. Kajti izdajalca
pač najameš v službo in ga izkoristiš
v svoje namene, a v srcu ga zaničuješ
in prime te gabež, ko mu moraš
ponuditi roko.

Brezpravnost in anarhija.

Te ljudi je francosko vojaštvo
oborožilo in ustvarilo s tem trajno
nevarnost za prebivalstvo. «Oborože-
ni odpadniki izvršujejo nad brez-
zaščitnim ljudstvom nezasižan ter-
rorizem. Plenijo po deželi, «rekvi-
rirajo» avtomobile, trgovine, obleke,
se polščajo tujega denarja, zapirajo
in izganjajo domačine, itd.

Slika, ki jo nudijo renske dežele,
je slika brezpravnosti in anarhije.»

130 separatistov umorjenih.

V teh strašnih razmerah je seglo
domače prebivalstvo po samoobran-
bi. V vsem Porurju se snujejo
«obrambi oddelki», sestavljeni od
pristašev vseh strank. Sovražni or-
ganizaciji sta se v zadnjem času več-
krat hudo spopadli in razvile so se v
deželi prave krvave bitke. Kakor po-
roča «Könische Zeitung», je bilo v
teh bojih umorjenih nič manj ko
130 separatistov. Tako se je pripelja-
lo n. pr. v mesto Honnef na tovornem
avtomobilu 30 oboroženih odpad-
nikov, od katerih je bilo umorjenih
23. Nato je napadlo 2000 odpadnikov
mesto, da maščuje svoje tovariše. V
gozdu pred Honnefom so se srečali z
«obrambnimi oddelki» in razvila se
je bitka, trajajoča več ur, v kateri
je obležalo 70 mrtvih odpadnikov in
ravno toliko jih je bilo ujetih.

Ti dogodki so obžalovanja vredni.
Mrliče imajo na vesti Francozi, ker
so vprizorili v Porurju gibanje za
odpad od Nemčije.

Španski kralj s kraljico in de Rivero v Rimu.

Ta teden je prispel v Italijo špan-
ski kralj Alfonz XIII s svojo ženo in
generalom de Rivero. Ko se je bližal
na vojnih ladjah Italiji, mu je šlo
nasproti italijansko vojno brodovje
ter mu na odprtem morju izkazalo
vojaške časti. Iz ladij so zagrmeli v
pozdrav topovi, zavihtrala je v vetru
španska zastava, godba je zasvirala
špansko himno. V Rimu je bil
sprejem zelo navdušen. Ljudje so
ploskali in vzklikali po vsem mestu.
Pri pojedini sta zagotavljala oba
kralja prijateljstvo obeh latinskih
narodov, Mussolini in de Rivero sta
se videla in se razgovarjala delj ča-
sa. O čem sta se menila gospodarja
Italije in Španije, ni prišlo v javnost.
Jasno je pa, da hočeta obe državi
tesneje sodelovati in delati skupno
politiko v Afriki proti Francozom in
Angležem.

Kralj in kraljica sta si ogledala
znamenitosti mesta, mnogo muzejev
in cerkva ter okolico Rima.

Pij XI in Jugoslavija.

Kakor beremo v jugoslovanskih
listih, je pogodba ali konkordat med
Vatikanom in Jugoslavijo v glavnem
že sklenjen in v najkrajšem času se
predloži belgrajski vladi v potrdilo.
Do danes je vsebina konkordata še
tajna. Povedali smo pa že, da misli

papež dovoliti katoličanom Jugoslavije bogoslužje v staroslovenskem jeziku. Je li je ta vest resnična, bomo zvedeli v kratkem času. Reforma bi bila silnega pomena za razmerje med katoliško in pravoslavno cerkvijo, velike važnosti pa tudi za narodno življenje Srbov, Hrvatov in Slovencev. Srbi se razlikujejo od Slovencev po veri in jeziku, od Hrvatov pa le po veri. Eni so katoličani drugi pravoslavni. Razlika med katolicizmom in pravoslavljem je v nauku precej majhna. To dokazuje jasno ljubljanski profesor bogoslovja dr. Grivec v svoji knjigi «Pravoslavje».

Slovenci so most do slovanskega vzhoda.

Važna razlika je v tem, da pravoslavni ne priznavajo papeža za skupnega poglavarja. Najvažnejša razlika med obema cerkvama pa so obredi in cerkveni jezik. Ako dovoli papež katoličanom staroslovensko bogoslužje, pade velik zid, ki loči Slovence, Hrvate in Srbe. Skupni cerkveni jezik bi zelo približal vse tri narode.

Z druge strani bi se po tej poti približala katoliška cerkev velikemu pravoslavniemu svetu Srbov, Bulgarov in Rusov, si odprla pot v ogromne dežele slovanskega vzhoda in pripravila tla za cekveno združenje vseh Slovanov. Pri tem velikopoteznem delu polaga Vatikan precejšnje važnost na Slovence, ki so v Jugoslaviji najbolj zrel in napreden katoliški življenj in to je za mali slovenski narod zelo častno odlikovanje.

Kaj se godi v Avstriji?

V torek se je otvoril na Dunaju državni zbor, in sicer prvič po zvršenih volitvah. V parlament vstopajo kot večina kršč. socialci, ki štejejo 82 poslancev, in bodo vsled tega vzeli v roke državno krmilo. Socialni demokratje so pri volitvah tudi narasli in imajo danes 66 poslancev. Kakor smo bili svojčas predvidevali, tako se je zgodilo: v državi imajo večino kršč. socialci, na Dunaju socialni demokratje, in to iz zelo enostavnih razlogov: Seipel se je izkazal za prvovrstnega voditelja države, ki je uredil in prenovil Avstrijo, in zato so mu volilci izkazali svojo hvaležnost ter mu dali pri volitvah nalog, naj nadaljuje započeto delo do konca. Ljudsko zaupanje se izraža v štrvilu kršč. socialnih poslancev, ki so prišli v torek z belim nagljem v gumbnici v parlament.

„Najboljše upravljano mesto na svetu“.

Socialni demokratje so se pa bolj izkazali kot upravitelji Dunaja nego kot državniki. Pod njihovo vlado je Dunaj ozdravil svoje zavožene finance, milijonsko mesto je vzcvetelo lepše ko pred vojno. Zato je na socialističnem kongresu na Dunaju, ki se je vršil pretekli teden, pohvalil svetovno znani učenjak Kautsky

upravo Dunaja v vznesenih besedah: «Socialistično mesto Dunaj ni le najboljše upravljano mesto Evrope, temveč vsega sveta. To mesto kaže vsem pot. Avstrija je majhna, toda s svojo mednarodno propagandistično močjo predstavlja ogromno silo.»

Častno in odlično spričevalo za

avstrijsko socialno demokracijo, ki je šla zato v parlament v pomnoženem številu.

Stranke, ki so bile vmes, to se pravi liberalci in kmetska stranka, so prišle v državni zbor polomljene, med mlinskima kamenoma socialistov in kršč. socialcev so bile semleto.

DNEVNE VESTI

Obmejna vprašanja.

Fašistovski tednik strahovito napada goriškega knezonadškofa in zahteva, da zasede goriško škofijo laški prelat. Nato pravi, da je po resitvi solskega vprašanja najvažnejše vprašanje slovenske duhovščine. Prijatelji, spomnite se, da je nekje živel mogočni Bismark, ki je začel borbo s Cerkvijo, a je pogorel, Cerkev pa še stoji.

Obljubek ozmerjan za avstrijakanta.

V listu «Il Lavoro», ki izhaja v Genovi, je napisal znani italijanski pisatelj Piero Gobetti članek, v katerem govori z največjim zaničevanjem o zupanu Obljubku, ker je proslavljal na Travniku fašistovsko revolucijo. Obljubek je «podoba zvestega podanika Franca Jožefa». «Gospod Obljubek — pravi Gobetti — je idealni vzorec podložnika, kakor hrepeni po njem naš ljubeznivi predsednik. Tako popolni vzorci se morejo najti samo med Slovenci v Julijski Krajini. Ideal vseh hlapcev je najti gospodarja in red.»

Tako je gospod Obljubek s svojim nastopom zel zaničevanje in priklical na ves slovenski narod Primorske teške psovke in zalitve.

Pisatelju Gobettiju povemo, naj bo previden s svojimi sodbami in obsodbami. Obljubek je govoril zase, nikar pa ne v imenu slov. ljudstva. Ako je gospod Obljubek podložnik, avstrijakant in hlapec, niso hlapci Slovenci!

Prepovedani protesti.

Kakor v Sloveniji so hoteli tudi v Dalmaciji prirediti protestne shode proti zatiranju jugoslovenskega življenja v Italiji. Beograjska vlada je pa shode prepovedala, haje iz višjih ozir.

Življenje naših izseljencev v Argentini.

Kot svarilen opomin onim, ki se izseljujejo v Argentino, naj velja poročilo dveh izseljencev, ki sta iskala služka v tem kraju.

Prvi piše, da se potrebujejo delovne moči samo pri poljedelstvu. Izseljenici, ki iščejo služka drugod, padejo redno v največjo bedo.

Znati se mora vobče spanski jezik. Kdor nima priporočilnega pisma na gotovo podjetje, naj ne hodi v Argentino.

Drugi izseljenec sporoča, da je iskal zaposlenja sedem tednov. Končno je bil sprejet v tvornici mesnih izdelkov 40 km. daleč od Buenosairesa. Delovni

čas traja od jutra do večera. Plača majhna, izplačevanje neredno. Prvi mesec je čakal 17 dni na izplačilo za službo. Neki delavec istega podjetja je ostal dva meseca brez plače.

Izseljencev je v Argentini ogromno. Mnogi skrbijo samo za to, da se čimprej vrnejo v domovino. Tudi v Argentini se pripravljajo nov zakon, ki hoče omejiti priseljevanje samo na poljske delavce.

Navdušen monarhist.

Španski kralj Alfonz XIII., ki se nahaja sedaj v Rimu, je hotel obiskati s cigareto v ustih neki muzej. Ko vstopi, mu reče uradnik: «Ura je že pozna — in na steni je napisano, da se ne sme kaditi! Toda, ker gre za Vaše Veličanstvo...» — Nič — odvrne Alfonz — postava naj velja za vse enako. — Pri tem vrže kralj cigareto v stran. Toda glej, sluga, ki je stal blizu, plane kakor blisk k čiku in ga shrane pobožno kakor relikvijo.

Sluga je res pravi oboževalec kraljev in dober patriot.

Najnevarnejši poklic

na Bolgarskem je biti minister. Dne 11. t. m. so zopet umorili enega izmed Stambulijskih ministrov: gospoda Duparinova. Kdo si bo upal se postati minister, če bodo ministre, ko odstopijo kar pomorili, kakor se godi v Bolgariji in na Grskem?

Pretepi na dunajski univerzi.

Ta teden so se vršili na dunajskem vseučilišču strahoviti pretepi med nemškimi nacionalističnimi in židovskimi visokošolci Nacionalisti so vdrli v učilnice in pometali ven vse žide, vpiljoč: Živio Ludendorff!

Radi pretepev se je univeza zaprla.

Jugoslovani in Poljaki.

Odposlanci jugoslovenskega parlamenta so odpotovali na Poljsko, da stopijo v bolj prijateljske in ozke stike s poljskim narodom. To potovanje je važno, ker bo pomagalo združiti obe bratski državi k skupnemu političnemu delu. Izmed Slovencev je šel na Poljsko tudi dr. Korošec.

Sobranje zbora svečnikov Sv. Pavla v Gorici

bode dne 29. nov. 1923 v nadškofijski palači v Gorici točno ob 10. predpoldne s tem-le dnevnim redom: 1. Poročilo odborovo. 2. Potrditev letnega računa 1922-23. 3. Volitev načelstva, nadzornišstva in razsodišča. 4. Slučajnosti.

Odbor.

56.000 lir

so pokradli neznani vdiralci na davčnem uradu v Vipavi.

Čokolada je res izborna.

V «Piccolu» čitamo debelo tiskan oglas, ki napolnjuje celo četrto stran in slove: «vam rečem in vas pooblašcam ponavljati, da je vaša čokolada res izborna!» Podpisan je Mussolini. Iz tega bi sklepali, da je Mussolini tudi strokovnjak za čokolado.

Po našem bi oblastvo ne smelo dovoliti takih oglasov.

Koliko je stalo rimsko slavlje?

Tega ne vemo. Vemo le, da je plačalo vodstvo fašistovske stranke za železnice 200 tisoč 238 lir.

«Stvar je preresna, da bi se z njo salili».

«Popolo», glasilo Sturza, piše o vladni politiki proti drugorodcem: «Državni podtajnik (Acerbo) se moti, ako se hvaleži, da se bliža jezikovno vprašanje v krajih, kjer se obstaja, svoji srečni resitvi. To je zal temeljito progreseno. Vlada se je zapletnemu vprašanju kratkomalo izognila». Odredbe vlade so drugorodce silno razjarila. «Mi se sicer lahko na to pozvignamo — pravi «Popolo» — kajti Italija je gospodarica v svoji hiši, toda ravnotako resnično je, da moramo jezikovno vprašanje ob meji presojati z visjega vidika... Stvar je preresna, da bi se z njo salili».

Brez vpliva.

Pri Zvezi narodov je nastavljenih 226 angleških in 180 francoskih uradnikov, švicarskih je 178, italijanskih pa le 25. Izmed različnih odborov zveze jih je 5 v oblasti Francozov, v enem imajo večino Angleži, Italijani v nobenem.

Mussolini je rekel, da je to «položaj popolne manjvrednosti Italije».

Zakaj ne bivamo vsaj v Afriki!

V afrikanski deželi Maroko, v delu, ki je podvržen Francozom, imajo tja priseljeni Italijani svoje lastne italijanske šole. Tako imajo eno tudi v mestu Casablanca. List «Tribuna» toži, da hodijo otroci imovitejših italijanskih družin pogostoma v francoske šole, ker upajo dobiti tam «popolnejšo in bogatejšo vzgojo».

Kaj naj rečemo pa mi, ki nam so na lastni zemlji slovenske šole kratkomalo vničili? Mi, ki smo prisiljeni in primorani iti v tuje šole? Oh, ko bi živeli vsaj v Afriki!

Dr. Alojzij Kraigher,

specialist za bolezni v ustih in na zobeh, nam javlja, da otvori svoj zobozdravniški atelje radi nepričakovanih zaprek šole prihodnji teden. Sprejemal bo na Travniku št. 20., od 9-12. in od 3-5. ure.

Sultan.

Dne 2. 11. t. l. se je pri Sv. Luciji izgubil pes, ki sliši na ime «Sultan». Kdor bi ga našel, naj ga vrne proti odškodnini lastniku Jožefu Manfredi, Lom Kan. 51.

Mlada Sibirka.

Na zagotovilo deklice, da ima samo štiriindvajset kopejk, je ženska zarohnela «Lazeš! S tako svoto gotovo ne misliš v Petrograd.»

Starca sta se spogledala, dekle pa se je plašno stisnilo v dve gubi. Dobila je skromno večerjo. Ubožica je zaslutila v sosedih dva tatova. Dala bi jima denar, naj ga imata, da ji le pustita življenje. Odpravila sta jo v posteljo, skromno kar se da.

Komaj je bila v postelji, sta starca jela nekaj natihoma šepetati, prisluhnila je. Starca je menila: «Bo že še kje drugje denar, saj ima okoli vratu torbico. Bil je namreč tam potni list. «Nihče je ni videl vstopiti v našo hišo. Pravzaprav vaščani niti ne vedo, da je prišla v vas». Šepet je nastal še bolj pritažen.

Koj nato se je pojavila v sobi ostudna starca. Deklici je zmrznila kri v žilah. Rotila jo je, naj ji pusti golo življenje, ker nima denarja.

Neusmiljena ženska ji je stikala po obleki, celo po čevljih. Mož ji je prinesel luč; pregledala sta tisto torbico za potni list; celo roke jima je morala pokazati odprte. Konečno sta se pobrala, pusteč dekle napol živo.

Ta grozen prizor ji je razpalil možgane, bdela je dolgo v noč, dokler je ni utrujenost premagala.

Ko se je prebudila, je stalo solnce že visoko na nebu. Nemalo se je začudila, ko je zjutraj ugledala starca, oba spremljena. Hudobija jima je bila izginila iz obraza. Zadrževala sta jo in ji ponujala jedi. Starca jo je stregla na vsi moč, dala ji je pečeno piško. Ponujala ji je pijače.

Nato jima je mladenka povedala celo svojo zgodbo.

Zelo sta se zanimala. Hotela sta se opravičevati. Misli sta, da je tatca in se prepričala, da ni res, ker sta uvidela njeno ubožstvo.

Praskovja se je poslovila, bila je v domu, ali bi se zahvalila. Ko je prišla na cesto, je bila srečna.

Čudom se je čudila kasneje na cesti, ko je preštela denar in našla tam kar stoindvajset kopejk.

Slo je v zimo. Praskovja je morala čakati osem dni v neki vasi.

Bilo je padlo toliko snega, da se je komaj videlo izpod strehe. O potovanju ni moglo biti govora.

K sreči je dospela v vas cela vrsta vozov, namenjenih z blagom v Jekaterinoslav za božične praznike. Vozniki so jo sprejeli na voz. Navzlic skrbi teh dobrih ljudi se

dekle ni moglo braniti mraza v svoji tanki obleki. Mraz jo je tako stiskal, da včasih ni mogla niti iz svojega sedeža. Spravili so jo v osamljeno hišo daleč tju iz sela. Tam je bila postaja in tam so počivali konji.

Niso jo hoteli več s seboj. Bila je napol zmrznjena. Dekle je plakalo, rekoč, da je sedaj konec njenega upanja, da ne najde nikoli tako dobrih spremljevalcev. Gospodaru bi bilo najljubše, da bi jo vozniki kar seboj vzeli. Ko si ni vedela več tolažbe, se je stisnila v kot in se zagrizla v svojo lastno bolest.

Voznikom se je zasmilila, šli so po celi vasi, da ji najdejo ovčji kožuh. Ni ga bilo dobiti niti za drag denar, kajti kako naj seljak v sredi zime proda to, kar najbolje rabi in ko je do mesta tako neskončno daleč.

(Dalje prihodnjic).

GOSPODARSTVO

Novo občinsko gospodarstvo

V.

Novi občinski davki.

V prvem članku o novem občinskem gospodarstvu smo poudarili, da so viri občinskih dohodkov trojni: doklade na neposredne državne davke, občinska užitnina in novi samostojni občinski davki. V nadaljnjih štirih člankih smo razložili glavne določbe o užitnini in priobčili razpredelnico užitnini podvrženega blaga in lestvico najvišjih tarif, ki jih sme občinski svet odmeriti.

Danes pričemo z razlago

novih občinskih davkov. Novi občinski davki so sledeči: 1.) davek obrtni in razprodajalni; 2.) družinski ali davek na ogenj; 3.) davek na živino; 4.) davek na najeminsko vrednost; 5.) davek na uporabljive prostore; 6.) davek na vprežno živino, na živino za jezo- in na tovarno živino; 7.) davek na pse; 8.) davek na vozove in posle; 9.) davek na klavirje in biljarde; 10.) davek na fotografije in napise; 11.) davek na uporabo javnih površin in javnih prostorov; 12.) davek na pripust (licenco) za gostilne, kavarne, hotele i. t. d.; 13.) davek na bivališče; 14.) davek na stavbinske površine.

V «Goriški Straži» bomo poročali

samo o občinskih davkih, ki so važni in umestni tudi za naše podeželske občine. Uporabo enega ali drugega davka bomo nasvetovali le, če povzročajo obiranje dotičnega davka občini in tudi občinarjem sorazmerno malo skrbi, stroškov in sitnosti.

Danes razložimo tako zvaní

družinski davek ali davek na ogenj (Tassa di famiglia o di fuocatico). Le malo je občin v starih pokrajinah Italije, ki niso uvedle tega davka. Imenovani davek je bil v Italiji uveden po 8. členu zakona z dne 26. julija 1868 št. 4513. Člen 8. imenovanega zakona se glasi: Pravice občine, ki so ji bile priznane po členu 18. zakona z dne 28. junija 1866, se v toliko povečajo, da lahko uvedejo za svoje ozemlje sledeča dva davka: 1.) davek na družine, oziroma davek na ogenj; 2.) davek na živino.

Vsaka dežela zase pa mora izdati izvršilno naredbo, kako naj se uvedeta imenovana dva davka v občinah njene področja. Izvršilno naredbo mora izdati deželni odbor. Izvršilna naredba dež. odbora pa mora biti odobrena po kr. odloku.

Današnje pravno stanje glede družinskega davka

je pa tako: Izvršilne naredbe k temu davku ne izdaje več deželni odbor, temveč deželni upravni odbor. To spremembo je uvedel deželni in občinski zakon z dne 4. febr. 1915. št. 148 potom člena 164. Izvršilna naredba mora biti odobrena po kr. odloku. **Občinski sveti LAHKO** sklenejo, da se za njihovo občino uvede imenovani občinski davek. Občinski svet torej ni prisiljen uvesti imenovani davek, vendar se bo le malo, katere občina odrekla temu davku, ker je ta davek prvič za občino zelo izdaten, ker je določitev tega davka in kontrola zelo preprosta in ker se da tudi ta davek zelo pravično razdeliti po premoženjskih razmerah družine. Ako sklene občinski svet, da se ta davek uvede, potem mora tudi odločiti bolj podrobni izvršilni red k temu davku, in sicer v okvirju izvršilne naredbe, ki je bila iz-

dana po deželnem upravnem odboru za celo deželo. Vseh 69 dežel v Italiji je te izvršilne naredbe izdalo in uvedle so ta davek skoraj vse italijanske občine.

Za naše občine

mora deželni upravni odbor videmske pokrajine šele izdati splošno izvršilno naredbo in potem komaj morejo občinski sveti skleniti, da se družinski davek uvede tudi v njihovi občini ter morejo izdati podrobne izvršilne določbe o predmetu obdačenja, razredih davkoplačevalcev, davčni višini, o oprostitvah od tega davka, in to v okvirju splošne izvršilne naredbe deželnega upravnega odbora. Deželni upravni odbor pa je glede sestave izvršilne naredbe popolnoma svoboden, ker mu ne stavi zakon z dne 26. julija 1868 nobenih ovir ne omejitev. Danes se ne vemo, kako bo izgledala izvršilna naredba videmskega deželnega upravnega odbora. Vendar iz izvršilnih naredb starih italijanskih pokrajin, ki so si vse v jedru podobne, razberemo lahko sledeča načela tega davka.

Kaj je družina z ozirom na ta davek?

Glavni znak «družine», katera mora plačati ta davek, se določi po skupnosti življenja, naj se osnuje potem skupnost življenja na podlagi skupnosti interesov, sorodstva, zakona ali pa svatovščine. Tudi posamezne osebe tvorijo «družino» v davčnem oziru.

Ne oproščajo se od tega davka navadno celi razredi družin, temveč le posamezne družine, zato se mora vsak posamezni slučaj posebej proučiti in presojati.

O oprostitvah sklepa občinski svet.

Vendar večina splošnih izvršilnih naredb dovoljuje obdačenja le pri gotovi višini premoženja.

Predmet obdačenja.

Obdačljivo je čisto premoženje vseh članov družine. Podvržen je davku družinski poglavar, vendar jamčijo istčasno ž njim za plačilo davka tudi vsi odrasli družinski člani, in sicer vsak za celo davčno svoto; družinski člani pa morajo prejeti prej plačilni nalog od onega, ki izterjuje davek, predno zamore ta proti njim nastopati.

Občine posameznih dežel

se delijo z ozirom na število prebivalcev v razrede; čim več je prebivalcev, tem višja je navadno tudi davčna mera. Družine se nadalje delijo v posameznih občinah tudi v razrede na podlagi njihovega premoženjskega položaja.

Kje se plačuje davek?

V občini, v kateri družina biva.

Družinsko premoženje

se izračuna na podlagi člena 2. kr. odloka z dne 5. aprila 1923 št. 826 iz sledečih dohodkov:

- 1.) iz vseh dohodkov, ki so podvrženi davku na premoženo premoženje (imposta sulla ricchezza mobile).
- 2.) iz dohodkov od najemnin; ako pa niso prostori oddani v najem, iz dohodkov, ki so označeni v državnih davčnih seznamih za stavbinski davek. (imposta sui fabbricati).
- 3.) iz dohodkov, ki se dobijo iz zakupnih pogodb; ako pa ni oddano zemljišče v zakup, se vzame za podlago 30 kratni iznos državnega zemljiškega davka.
- 4.) iz drugih dohodkov, ki so popolnoma gotovi.

Družinski davek

je direktni davek, in sicer osebni davek; zato se sme ta davek od ene in iste osebe samo v eni občini zahtevati, in to v oni občini, v kateri dotična oseba (družina) biva.

Mestne novice

Občinske volitve v Gorici.

Pravijo, da se bodo vršile v Gorici občinske volitve že meseca decembra, in sicer pred prihodom predsednika Mussolinija. Ta vest ni še uradno potrjena. Vse kaže, da bi radi imeli fašisti ob prihodu Mussolinija fašistovskega župana.

Iz goriškega fašja.

Na čelu goriških fašistov stoji danes komisar v osebi profesorja Venezia. Bliža se pa že čas, ko se bodo vršile redne volitve in se izbere iz članov novo vodstvo. Radovedni smo, če ostane Venezia na krmilu, Mislimo, da ne.

Minister Giuriati v Gorici.

Zadnji torek popoldne se je mudil v našem mestu minister Giuriati. Prišel je kot načelnik komisije, ki je imela

nalogo nabrati sveto zemljo po nekdanjih italijansko-avstrijskih bojisčih. Z največjo naglico je komisija obiskala vrh Sv. Valentina, Sv. Mihaela, Kalvarijo in Sv. Goro, kjer je minister sam naložil zemljo v zato določene posoda.

Nova godba na pihala.

V Gorici se ustanavlja med fašistovsko brambo godba, in sicer na pobudo lekarnarja Ludvika Kurnerja. Če pristopita tudi peternel in bandel, ni še znano.

Osebna vest.

V Mariboru je otvoril svojo lastno odvetniško pisarno g. dr. Rihard Faninger iz znane goriške družine.

«Goriška Straža»

bo imela danes teden posebno prilogo z oglasi, namenjeno za trg sv. Andreja. Opozorjamo nanjo že danes.

Splesno slov. žensko društvo v Gorici naznanja, da se otvori tečaj za francoščino dne 23. t. m. ob 6½ zvečer v društveni sobi, v I. nadstr. hiše št. 7 v ulici S. Giovanni. (Čez dvorišče.) Učne ure bodo vsak torek in petek od 6½ — 7½. Vsi oni, ki se se niso prijavili, naj to storé čimpreje.

Kaj je novega na deželi

UKVE na Koroškem.

Dne 2. t. m. je bil pri nas g. poslanec Šček in si je ogledal poškodbe, ki so nastale vsled povodnji. Po cenitvi inženirjev znaša škoda nad 1½ milijona lir. Gospod poslanec je poslal predsedniku Mussoliniju in predsedniku deželne komisije v Vidmu dve brzojavki s prošnjo za nujno pomoč. Vlada je dosedaj dala 4000 lir, ki so se razdelile med najbolj revne prizadete prebivalce v Ukvah. Tudi so doslej že precej dobro izkopal iz gruščja spodnjo vas, ki je bila zasuta do oken in čez in je nato izgledala kot pol — katakombe. Kaj bo pa z zasutim poljem spomladi? Obiskala sta nas tudi prefekt iz Vidma in podprefekt iz Tolmeča. Občinski starešine so povedali g. prefektu, kako krepko so druge vlade pomagale ob takih nezgodah. G. prefekt pa je dejal: «Vi ste bili razvajeni in treba je, da pozabite minule čase.» Upamo pa vendar, da bo vlada še pomagala. Vsa čast in naša hvaležnost tudi domačim orožnikom, ki so se vedno za nas zavzemali!

Srebrna poroka.

V ned. dne 18. t. m., ko nas je prvič zapadel sneg, smo imeli v Ukvah srebrno poroko. Praznovala jo je znana družina Jakoba Kolariča, po domače pri Tonču, ki je v vaši ena najuglednejših in najbolj narodno zavednih. Dasi premožni, so priredili slovesnost v manjšem obsegu, ki je pa ravno zato bila tem pristržnejša. Po cerkv. obredu pri pop. službi božji so se svatje — par najbližjih sorodnikov in domača Marijina družba — podali na dom slavljenec. Veseli so bili in dobre volje, kakor je navada ob takih prilikah. A ni bilo razkošnega uživanja in popivanja tembolj pa so se razlegale lepe naše slovenske narodne pesmi, kot Ukvanj sploh radi prepevajo. Vsi navzoči so bili Marijini družbi za lepo petje hvaležni in ko so se proti 10. uri razšli, ni nikogar bolela ne glava ne srce. Drugi dan sta slavljenca pri slovesni peti sv. maši zopet prejela

skupaj sv. obhajilo. Mesto večje zunanje slavnosti pa daruje Jakob Kolarič v spomin na ta dan še 500 L za novi zvon, ki ga Ukvani sami kupujejo. Lep in v vsem posnemanja vreden zgled! Srebrnoporočencema pa naše čestitke in voščila, da bi čakala tudi zlato in biserno poroko!

MIREN. (Smrtna kosa).

Zadnji ponedeljek dne 12. t. m. je umrla po daljši bolezni vzorna žena in blaga mati gospa Marija Lipovč. Pogreb se je vršil v sredo kljub slabemu vremenu ob nepričakovano številni vdeležbi; pokazal je, kako so pokojnico vsi cenili in spoštovali. Preostalih naše sožalje!

Dve poroki.

Včeraj v sredo 21. t. m. se je poročil g. Danilo Pavletič iz znane Tinkotove družine v Gabrijah z gđ. Mery Turelovo iz Renč. Ravno tako se je poročil tudi včeraj njegov bratranec g. Vinko Faganeli iz znane družine pri Štantu z gđ. Olgo Žvokelj iz Zg. Branice. Obema paroma obilo sreče!

DORNBERG.

Ko je bil gospod prefekt iz Vidma pri nas, smo ga prijazno sprejeli, kakor je bilo zaukazano. Peljali smo ga tudi v klet, mu pripravili prigrizek in ponudili kozarec vina. Potožili smo mu, da so kmetje v hudi stiski, ker ne morejo vina prodati in so v kletih še tisoči hektov. In glej, gospod prefekt je brz obljubil, da bo napel vse sila, da se vino razpeča. Njegovo zagotovilo je silovito razveselilo naše vinogradnike. Dornberg je bil ves srečen. Če se tako mogočen gospod za nas zavzame, smo rešeni. Dornberški kmetje, poskakujte radosti! Čakali smo vsak dan, kedaj pride iz Vidma naznanilo, da naj pripravimo vino za vlak. Čakali smo in čakali, a vse zastoj. Ko smo videli, da iz vsega nič ni, sta se spravila dva domačina na lastno roko k videmskim trgovcem in prodala tam približno 300 hl. V kletih imamo še 2000 hl nerazprodanega vina, ki so se vedno gospodu prefektu na razpolago, ako jih misli spraviti na trg. Do danes nismo prodali z njegovo pomočjo niti liter vina.

Od 3. do 17. decembra 1923

Veliki sejem na

starodavni trg sv. Andreja v Gorici

Pojasnila daje: FEDERAZIONE INDUSTRIALE E COMMERCIALE DEL GORIZIANO, CORSO VITTORIO EMANUELE III, 10

IDERSKO.

Dne 14. t. m. je izdihnil po daljšem bolehanju svojo blago dušo na svojem domu v Mlinskem g. Franc Ciril Uršič v najlepši mladeniški dobi, star komaj 24 let, obč. tajnik občine Idersko in Kred. Kljub bolehnosti je skoraj do zadnjega časa opravljal svojo službo.

Pogreba, ki se je vršil 16. t. m., se je vdeležilo naravnost ogromno število ljudi z obč. zastopstvom, nadalje domača godba in pevsko društvo, ki mu je zapelo žalostinke v zadnji pozdrav. Na grob je bilo položenih 11 vencev.

Naj počiva v miru, preostali družini naj bo izraženo sožalje vseh občinarjev, ki so pokojnika ljubili in spoštovali.

RIHENBERK.

Kakor drugod tako so tudi pri nas hodili popisovat mošt takoj po trgatvi. Občinski tajnik in uradnica sta vodila ta posel. Vsak je bil opozorjen, da natančno naznani, koliko mošta je nalil, oziroma koliko sodov je napolnil in koliko vsak drži. Ljudje so vse vestno izvršili. Toda glej spako! Ko je obč. sluga nosil ljudem uradna potrdila, je bilo na njih večinoma vse zgrešeno: do 10 in 15 hl je bilo več napisanega, kakor je bilo vina naznanjenega. Tako so ljudje hodili trumoma z vročeni listki na občino k tajniku se pritoževati. Tajnik Makarović je imel veliko posla z ljudmi. Vprašamo: kdo plača vse te poti in zamude časa? Slišali smo, da je g. Makarović hotel biti začetkoma predrzen in rekel ljudem, naj gredo v Videm popravljat potrdila. Ali bi bili plačali Vi pot in zamudo časa prizadetim posestnikom? Gospod tajnik, bodite z ljudstvom, ki Vas plačuje, prijazni, kakor se spodobi.

Več Rihemberžanov.

KAMNO.

Od 4. do 11. t. m. smo imeli Kamenci sv. misijon. Vodila sta ga preč. gg. Klančnik in P. Romuald. Naša precej velika cerkev je bila v kljub slabemu vremenu vedno napolnjena, posebno pa je bil sklepni dan nad vse veličasten. Ljudstvo se je gnetlo v cerkev in mnogi so morali ostati zunaj. Slovesno sv. mašo je opravil monsignor Rejec, tolminski dekan, ki je popoldne tudi vodil procesijo s krasnim križem.

Vse se je vršilo v vzornem, najlepšem redu. Toliko ljudstva ni še bilo nikdar na Kamnem. Bog povrni stotero vsem, ki so na katerikoli način delovali pri teh ginljivih pobožnostih. Upamo, da nam ostanejo lepi nauki, katere smo slišali raz priznice in v spovednicah v vednem spominu in da ne prelomimo storjenih sklepov.

Iz KOBILJA.

V sredo dne 14. t. m. je po kratki boleznici v Gospodu sladko zaspala velespoštovana gospa Karolina Fabiani. Blagopokojnica je dopolnila 29. septembra 96. leto svoje starosti in je v ozjem krogu praznovala ta dan svoj zadnji rojstni dan, ko je okrog sebe pri sv. maši gledala vnukov vnuke. Vedno mlada po duhu, veselega in jeklenega značaja, ohranila je svoj zivi in čvrsti spomin do zadnjega. Njeno življenje je vzgled krščanskih mater. Vedela je, da je krepka in sredi in se je vedno držala zlate srede. Dela krščanskega usmiljenja je v veliki meri izvrševala. Bila je vneta vselej za čast božjo in dobro bližnjega. Doživela je mnogo v svoji visoki starosti in je imela v mezincu vse dogodke celega stoletja. Nobeden ni poznal tako dobro naše domače zgodovine kakor ona. Male in velike dogodke vse je ohranila v živem spominu do zadnjega. Zanimivo je bilo njeno pripovedovanje o kmečkem puntu v stanjelskem gradu, ki ga je na svoje lastne oči gledala. V veselih in žalostnih dneh je bila z nami. Teško jo bodo pogrešali ne le sorodniki in znanci, ampak tudi vsi drugi, ki so jo poznali, najbolj pa ubožci, katerim je bila usmiljena in dobra mati. Bog je njen plačnik.

PROSVETA

Masarykova knjiga «Borba za samoodlobo narodov», ki je bila objavljena doslej le v češkem in angleškem jeziku, je izšla ravnokar v hrvaškem prevodu, in sicer kot 1. del njegovih zbranih spisov, katere izdaja «Jugoslovenska novinska d. d. v Zagrebu» (Mosinskoga ul. 6.). V knjigi opisuje Masaryk vzroke svetovne vojne, utemeljuje pomen narodnosti in prikazuje, kakšen bi moral biti pravični in demokratični mir med narodi. Knjiga je zelo lepo pisana in stane le 25 dinarjev ali približno 6 lir.

«Rusija in Evropa, studija o duševnih strujah Rusije» je drugo slavno delo Masarykovo, ki izide v kratkem v isti zagrebški založbi. Ta knjiga je zaslovela po vsem svetu in je prevedena v mnogostevilne jezike. Italijani so jo prevedli lansko leto. Kdor hoče razumeti življenje tega velikega slovenskega naroda in spoznati silen vpliv, ki ga ima in ga bo imela Rusija na zgodovino človeštva, mora prebrati Masarykovo knjigo, ki je plod njegovih dolgoletnih temeljitih raziskovanj. V svojem delu podaja Masaryk verno in izčrpano sliko verskih, socialnih kulturnih sil Rusije, kakor se nihče pred njim.

Kdor se zeli naročiti ze sedaj na knjigo, naj piše na gornji naslov in pošlje 50 dinarjev, oziroma odgovarja jočo svoto lir. Knjiga je posebno za Slovana velike zanimivosti.

PROSVETNA ZVEZA.

Naš čolniš toplo priporočamo. Nova številka, ki smo jo dobili ta teden v roke, je vsebinsko in oblikovno lepa. Družine in društva je bodo vesele!

Prosimo naročnike, ki imajo odveč prvih, tretjih in šestih števk «Našega čolnčiča», naj nam jih vrnejo, ker so vsled novih naročil vse pošle. Naročnino je pošiljati na Upravništvo, Riva Piazzutta 18. Gorica.

DAROVI.

Za Slovensko sirotišče: Kmečka banka v Gorici daruje 100 lir mesto venca na grob blagopokojne g. Pavle Rojic iz Dornberga, soproga člana nadzorstva g. nadučitelja Jakoba Rojica. Hvala!

ODVETNIK

Dr. Rihard Faninger

je otvoril v Maribor lastno pisarno. Na razpolago je s sveti, zlasti vsem, ki se mislijo izseliti v mariborski okraj.

PRODA SE na najprometnejšem kraju na Gorenjskem: gostilna, trgovina, vinska trgovina, 13 sob, prodajalna, verande, 2 hleva, 3 kleti, 4 ha gozda, 2 ha vrta in njiv, vodovod, elektrika, kompl. oprava. Ponudbe pod «Jako ugodna cena», na Aloma Company, Ljubljana.

PRIMORCI, POZOR!
JAKO UGODEN NAKUP!

Proda se hiša obsegajoča 3 sobe, kuhinjo, klet, hlev, pod, lopo, drvarnico, kovačnico, svinjak, vrt, 3 njive, 4 parcele gozda. Krasna lega 1/4 ure oddaljena od železn. postaje Domžale in 1/4 ure od nove radiotelegraf. postaje. Hiša pripravna za vsako obrt, osobito za gostilno, ker se koncesija lahko dobi.

Istotam se proda tudi več stavbenih parcel, skupaj ali posamezno. Iste so tik železn. postaje Domžale. Najlepsi prostori, zelo pripravi za industrijo in hotelske stavbe. Cena in kupni pogoji zelo ugodni. Natančna pojasnila daje: Franc Repansek, Domžale, Jugoslavija. Pozor! Amerikanci obrtniki! Pozor!

Knjigarna Kat. Tiskovna društva
v Gorici, via Carducci 4

ima v zalogi voščene cerkvene sveče iz svečarne: I. Kopač & Cie., v Ljubljani in tudi ceneje vrste tukajšnih tovarn.

Kupuje vosek po najvišjih tržnih cenah.

NOVO UREJENA KAVARNA z dnevnim koncertom se odda v najem s 1. jan. 1924. za dobo 5, eventualno 10. let. Potrebuje se kavcija 125.000 lir. Poročila daje lastnik Ivan Kos, Celje.

POZOR!
Amerikanci obrtniki!

Trgovska hiša, enonadstropna na glavnem trgu v Cerknici z vsem trgovskim inventarjem je na prodaj; v pritličju 1 kuhinja, 1 soba in trgovski lokal s kletjo, v prvem nadstropju 5 sob. K hiši spada še poslopje s tremi sobami, kuhinjo, malim vrtom, hlevom za 18 glav živine in vodovodom, skladišče za nekoliko vagonov blaga, navadni hlev s trgovsko tehtnico, supa in skedenj z lepim vrtom. Hiši pripada gozdna in pašniška pravica. Pri hiši že vpljana trgovina z živino. Vprašajte na naslov: Ivan Zgonc, trgovec v Cerknici pri Rakeku, Jugoslavija.

Za sv. Miklavža

priporoča Knjigarna Kat. tisk. društva za otroke bogato izbiro knjig s slikami, in sicer z besedilom ali pa brez njega.

Nova knjiga za naše malčke: Karol Širok: Slepí slavčki, vsebuje 7 lepih mladinskih povesti in druge. Cena trdovezani knjigi

5 lir

HIŠA v lepi legi, in sicer pritličje, eno nadstropje (kuhinja in 7 sob s pritliklinami) z vrtom, je na prodaj. Informacije v pisarni odvetnika dr. Karola Podgornika v Gorici Via Codelli 18.

Adria čeviji

izdelek „Čevljarske zadruga v Mirni“

Lastne prodajalne:

Gorica, Corso G. Verdi 32
Trst, Via dei Rettori 1.

Najvišje cene plačam

za kožo: lisic, kun, podlasic, zajcev, mačk, veveric, jazbecov i. t. d., i. t. d.

Sprejemam poštno pošiljave!

Walter Windspach

GORICA - VIA CARDUCCI 51. 10

Tvrdba z jedilnim in kolonjalnim blagom
Anton Kuštrin - Gorica

Via Carducci 25 (prej Gosposka ulica) se priporoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi. Vse blago prve vrste.

Cene zmerne in nizke. Postrežba točna in solidna.

Na željo odjemalcev v mestu se blago dostavlja na don.

Naša
zavarovalnica L' „UNION“

je največji svetovni zavod. Delniški kapital Fr. 20 milijonov, zav. kapitali v veljavi čez 70 milijard Fr. Ustanovlj. 1828.

Generalni zastopnik AVGUST RAVNIK
Gorica, Corso V. E. 28-I.

Zastopniki se še sprejmejo.

Soško električno podjetje s sedežem v Trstu

(Officine Elettiche dell'Isaonzo Società Anonima con sede a Trieste)

Via Mazzini 26. nadstr. I.

se mora pritožiti

nad poškodbami, ki so se izvršile na njegovih električnih črtah in predvsem na električni progi Trzič-Gorica, ki do sedaj še ne deluje. Mnogi so bili tako predrzni, da so odnesli na tej črti razni materijali in kovinske predmete.

Električno društvo izjavlja, da bo postopalo proti krivcem z vso strogoštvostjo ter jih bo izročilo sodnijski oblasti in opozarja vsakogar, da ne zlorablja ter da se ne dotika njegovih naprav, četudi še ne delujejo.

Električno društvo je tudi pripravljeno nagraditi vsakogar, ki naznani odgovorne osebe in ki mu omogoči, da pride v posest v celoti ali pa vsaj deloma ukradnega materijala. Trst, dne 22. oktobra 1923.

Ravnateljstvo.

Vedež za leto 1924
je izšel

Zaloga v Gorici v knjigarna
K. T. D. (Montova hiša)
v Trstu pri J. Štoki, (knjigarna Via Milano)